

mecêni Kočevarjev, dobro! Vsak ugovor bil bi krivičen, ki bi nasprotoval taki napravi. Ako pa bi vsi ti stroški se plačevali iz državnega denarja, potem moramo protestovati zoper take stroške, kajti državni denar je denar deželá, in med tem tudi denar kranjske dežele.

Ker tedaj bi bil tudi denar naše dežele vmes, moramo vprašati: ali je navadne ali realne gimnazije v Kočevji res tudi treba ali ne?

Kranjska dežela z 463.273 prebivalci ima zdaj 3 gimnazije, in sicer tako, da gorenska stran ima nižo gimnazijo v Kranji, dolenska pa, kamor Kočevje spada, višo gimnazijo v Novem mestu. Kako daleč je iz Kočevja v Novomestu, to vsak vé.

Če štejemo prave Kočevarje, jih ne soštejemo po vseh kotih več nego 20.323; naj jih pride sama „jungfrava Germanija“ štet, ne bode jih naštela več, in še 400 manj, kajti samo v kočevski fari je najmanj 400 slovenskih duš.

Odštejmo tedaj 20.000 nemških Kočevarjev od celega gori imenovanega zneska kranjskih prebivalcev, tedaj bi 443.273 Slovencev (Nemcev v Weissenfelsu in drugod je tako malo, da jih šteti ni vredno) imelo le 3 gimnazije, 20.000 nemških Kočevarjev pa eno posebno za-se. Tu naj memogredé omenimo še to čudno prikazen, da v nobenem drugem kranjskem okraji ni toliko žensk v primeri z moškimi kakor v kočevskem, kajti ko so lani šteli vse prebivalce (tedaj tudi Slovence) v kočevskem okraji, našteli so jih 38.106, med temi pa 22.420 žensk in le 15.686 moških. Ako tedaj od 20.000 gori naštetih pravih Kočevarjev odštejemo po tej razmeri ženske, ktere ne hodijo v gimnazijo, ostane moških le kakih 8233, in za te hoče dr. Klun ustanoviti lastno gimnazijo?!

Pa vzemimo statistiko na dalje v roke in pogledjmo, koliko Kočevarjev, to je, Vollblut-Kočevarjev hodi v gimnazijo in realko? Letopis lanske gimnazije novomeške nam jih kaže 6, realke ljubljanske tudi 6, in gimnazije ljubljanske 2 — tedaj celih 14, reci: štirinajst Kočevarjev. In za teh 14 glav mede dr. Klun Kočevarjem maslo gimnazije?

Pa nam morebiti poreče kdo: bodo pa drugi obiskavali kočevsko gimnazijo? Razen gori imenovanih mladih Recherjev itd. bode težko ktereга mikala njihova — kakor Kobè pravi — „grda sodrga starjevine frankonske krpane s slovenskimi županci“.

Čem bolj tedaj statistiko obračamo, tem bolj se nam smešna zdi ideja kočevske gimnazije.

Pa je morebiti obrtnijstva (industrije) in kmetijstva toliko, da, kedar bode realna gimnazija v Kočevji, bodo Kočevarji v veliki množici vrelí v gimnazijo?

O kmetijstvu ne govorimo nič, ker kočevska zemlja sama po sebi ni ugodna kmetijstvu. Al tudi z obrtnijstvom se ne vkvarja Kočevar. Kakor se judje ne pečajo s kmetijstvom in obrtnijstvom, ampak najbolj le s kramarijo, tako tudi Kočevarji, zato Kočevarje po svetu radi imenujejo „kranjske jude“ in tisti Dunajčanje, ki niso pogledali čez Štefanov turn, Kočevarje celó imenujejo „Kraner“, ki jim pomaranče in drugo tako robo prodajajo in ž njo veliko svetá obhodijo. Da se Kočevarji res tudi z obrtnijo ne vkvarjajo, kaže ogled po njihovih krajih. Kje je kaka fabrika razen kočevske na pol podrte glažute? Edino v vaseh Neu- und Altfriesach v Koprivniški fari volno predejo ter belo sukno in kočevski loden izdelujejo — pa to še v Kolpi Slovencev mongati dadó. Tudi živinoreja je tukaj na taki stopinji, da se Bogu smili. Delalci se kladijo po svetu, doma zemljo obdelujejo ženske, a kako! — živine ni videti druge, nego prav tršaste buše. Kako malo je Kočevarjem mar za živinorejo, to se prav očitno

razvidi iz tega, da vsako zimo prodadó na tisoče centov mrve „Kranjcem“ — očitno tedaj, da bi lahko še enkrat toliko goved redili, a tudi bolje gnojili polje. Prav prazen je tedaj izgovor, da se Kočevarji domá ne morejo rediti. Le delati nočejo. Zato tudi služi le malokter Kočevar ali Kočevarica — zato so delalci ondi zeló dragi.

Kamor koli tedaj pogledamo, nikjer ne dobimo odgovora: čemu bi bila gimnazija ali realka v Kočevji? Zato tudi mislimo, da ministerstvo ni nikoli mislilo na to, da bi se v Kočevji napravila gimnazija, in da le dr. Klun je Kočevarjem to misel vcepil, kajti razen „Tagblatta“ nihče ne vé o tem nič. Če pa bi vendar kak minister od te strani se silil v to, bode mu dolžnost, preiskati šolske razmere na Kranjskem ter stvariti 400.000 Slovencev na Kranjskem slovensko gimnazijo; misliti mu je tudi na slovensko vseučilišče za blizo poldrugi milijon slovenskega naroda; če je pa državna blagajnica res bogata, naj pripomore k napravi več ljudskih šol, kjer so občine prerrevne, da jih same napraviti ne morejo.

Dopisi.

Iz Dunaja 12. marca. — Kako se suče sedanji „reichsrath“, ki ne more ne živeti ne umreti, kažete Vam najbolj dunajski „Pressi“; obe strašno protivni sedanjemu ministerstvu, mislé, da grof Hohenwart pot gladi federalizmu, obrekujete silno svoje lastne privržence v „reichsrathu“, češ, da nimajo poguma naskočiti ministerstva, — da taki poslanci in pa nič, — da le čakajo Mesija, da bi jih rešil njihovih zadreg in jim vlil kaj politične modrosti v možgane itd. Že to, da tabor nasprotnikov naših — tabor nemških decembristov je ves izbegán, je našim poslancem znamenje, da se stvar na bolje obrača, čeravno djanskih dokazov za to še do zdaj nobena dežela nima. Da ministerstvo pred vsem skuša spravo doseči s Čehi, to je čisto naravno, kajti če oni popustijo pasivnost in stopijo djansko v kolo akcije, potem tudi ves „december“ drug obraz dobí. Dr. Rieger je že večkrat se menil z grofom Hohenwartom. — Stara „Presse“ pa se je vsaj prezgodaj grozila, češ, da je postava kranjskega deželnega zbora zarad slovenskega jezika v šolah že potrjena. Vohóni njeni ljubljanski nastavljajo povsod ušesa, in vse, kar poberó kjerkoli, brž nesó za resnico na pošto. Ne tajimo pa tega, da — kolikor sem jaz zvedel — so tudi naši poslanci že z nekterimi ministri se prav prijazno in odkritosrčno se razgovarjali o deželnih razmerah. Tako z ministrom pravosodja, ko so prišli njemu še z besedo priporočat prošnjo deželnega zbora in društva „Slovenije“ zarad po Jančjih in Vevških dogodbah obsojenih. Iz vsega jako zanimivega razgovora so naši poslanci tudi razvideli to, da minister dr. Habietinek temeljito pozná česke razmere, in ker so naše dokaj podobne českim, je lahko razumel tudi naše. — Kar se tiče postave zarad šolskega jezika, moremo res od pravičnega ministra dr. Jireček-a pričakovati pravične rešitve; al da bi ministri, ki so le še malo časa v svojem poslovanji, mógli že zdaj na sto strani vse tako rekoč „z rokavov“ iztresti, tega zahtevati vendar ne more nihče, ki vé, da minister mora vsaj enkrat brati to, kar cesarju v potrjenje priporoča. — Slišal sem tudi od nekega našega gosp. poslanca, ki je bil v pisarnici ministerstva kmetijstva, kako veseli so ondi izvrstne statistike poljedelske, ki jo je za lansko leto predložila družba kmetijska kranjska, izdelano po gosp. Šolmajerju. Šolmajerjevo delo hvalijo vsi gospodje v ministerstvu za najbolje med vsemi statistikami družih dežel, zato pa tudi ta spis s živahno pohvalo gré iz ene roke v drugo. To je pa tudi na čast družbi

kmetijski, da ima tacega pisatelja v svoji vrsti, pa na čast je tudi vsem tistim možem po deželi, ki so ga s svojimi poročili podpirali tako lepo v njegovem težavnem delu, katero se je tako izvrstno mogoče izdelati le z združeno pomočjo. — Naj pokažejo naši nemčurski bahači, kaj neki so oni izdelali in dodelali pretekla leta na kakoršnem koli polji na korist in čast deželi, — „Tagblatt“ to je ves njihov „um und auf“! In ta jalova klika se napenja s svojo kulturo kakor ona žaba v fabuli!

Iz Trsta 13. marca. (*Beseda. Ces. namestnik. Spomlad.*) Beseda v mestni čitalnici 4. dne t. m. je bila prekrasna v produkcijah in bogata v dohodkih, kajti vstopnine nabralo se je 550 gold., ki so bili poslani ubogim Dalmatincem. Prepolna dvorana nam je kazala Slovanov vseh plemen; bilo je namreč videti Bokeža in Rusa, Srba in Korošca, Čeha in Hercegovinca; čuli so se jeziki vseh slovanskih narodov. Program, jako dobro sestavljen, bil je tudi mojstersko izpeljan.*) — Naš novi ces. namestnik De Pretis se je z dvornim svetovalcem Fidlerjem na Dunaj odpeljal. Bojimo se, da ne bi se tudi on Möringovih vodil držal in Slovence preziral. — Vreme je jako prijetno gorko; mandeljni so že vsi beli in vse že zeleni; metulji se že na solncu ogrevajo, — vsa znamenja mile spomladi!

Tržačan.

Iz Gorice 10. marca. — Zadnje dni u. m. je bilo tukaj posvetovanje o napravi gozdarske šole, ki se ima pridružiti tukajšnji kmetijski šoli. V tej seji so bili g. Mayrsbach, prišedši iz Trsta kot vladni zastopnik, grof Coronini, deželni glavar, g. Ridl, gozdni vodja goriškega gozd. urada, g. Šarnagl, inšpektor pogozdevanja kraškega in g. Povše, učitelj in začasni vodja kmetijske šole, kot zastopnik te šole. Ministerstvo hoče po poti gozdarske šole oskrbeti gozdarske čuvaje za Kras in Primorje. Polno upanje je, da je stvar končno gotova in prihodnjega meseca novembra se vpelje ta šola, ako ministerstvo izdelani načrt potrdi. — Bralcem „Novic“ je znano, da je bivši vodja kmetijske šole Ohlsen odlazil v Caserto; a še ni znano, kdo da pride na ravnateljski stol. Začasno je deželni odbor gosp. Povše-tu izročil vodstvo, kakor tudi poduk italijanskega oddelka. Lahki vsaj vidijo, da Slovenec zmore, kar Lah ne more. Želeti bi bilo na korist šoli, da bi g. Povše postal ravnatelj, al strašno bi bilo Lahom to, Slovenca imeti kot ravnatelja.

Iz Starega trga pri Poljanah 10. sušca. — Prečastiti gosp. dr. Juri Strbenec je našo šolsko bukvarnico zopet pomnožil s 50 raznoterimi knjigami. Zapisal je našo šolo, kakor je obljubil, Matici slovenski, in jej tudi naročil „Vrtec“. Bog mu povrni! Kako bogate knjigarne bi pač lahko imele šole na Gorenskem, ako bi gospodje duhovniki in drugi rodoljubi, katerih je tako obilo število iz Gorenskega, skrbeli za šolo v svojem rojstnem kraju le polovico toliko, kakor blagi gospod doktor za našo.

Iz Bohinja 7. marca. (*Triglav Vas gleda!*) Prijatelji naših bohinjskih planin naj izvedó veselo novico, da na kopnih stenah po Otošci, na Ledinah nad Belopoljem na poti proti Triglavu in pod malim Triglavom že zeleni, in da v kratkem dobijo naročenih triglavskih zelišč, okamnine in družih planinskih lepotij dovolj na izbiro. Za herbarium bodo: Sanpurea pygmaea, Thlaspi rotundifolium, Potentilla nitida (Triglavski petoprstnik), Erichtrichium nanum (triglavsko mačje okó), ki raste najvišje pod Triglavom, Leontodon Triglav (triglavski regrad) in še družih lepih cvetic. Še bolje in nam še

ljubše bi pa bilo, ako bi Ljubljancje osebno prišli obiskat naš švicarski lepi Bohinj, Savico in Triglav. Ceste imamo gladke, in tudi na Triglav je že narejena steza pripravna. Kar bode zdaj sneg in srež poškoval, je na pomlad gotovo dobro popravljeno, in za prenočišče na Belempolji stojé že staje; pod malim Triglavom bode pa goste sprejemala mala zidana hišica. Vse je tedaj prav; le mili Bog naj nam še ohrani zdrava pljuča in pa urne noge.

Bohinec pa prav': juhe, juhe!

Na planinci fletno je!

Joza Škantar — Šest.

Iz Planine 10. marca. — Naš vrli „Sokol“ je zopet en korak naprej storil. Zapregel je 5. dne t. m. Tespizin voziček; naj bi ga krepko naprej tiral! Premagavši vse zapreke srečno, je prinesel na rajnce čitalnice oder Vilharjevo šaloigro „Župan“. Hvala Bogú! je marsikter Planinčan vskliknil, da imamo vendar enkrat zopet „župana“! Če pomislimo, da so igralci večidel prvič pred občinstvom na odru stali in je vsacega več ali manj kurja pot oblivala, moramo se res čuditi, da se je igra tako dobro vršila. Róla „županova“ je bila v rokah gosp. A. Če pomislimo, da take naloge v genre omenjenega gospoda ne spadajo, mora se reči, da jo je v občno pohvalo izpeljal. Gospodu režiserju le svetujemo, da vdrugič róle malo boljše razdeli, da ne napravi igralcem velikega premagovanja; kajti kdor je komik, ne more karakterističnih oseb lahko igrati. „Janez“ je najboljšje delal in svojo nalogo z umom in sočutjem izpeljal in je svoji „Ančiki“ gosp. K. „con amore“ na srce govoril; za zaljubljenca tedaj najboljša pridobitev. „Ančika“ je tudi to svoje storila in se prav mično in brez strahú okoli starega župana sukala; naj jej tedaj tudi svojo pohvalo izrečemo. „Mihec“ in „sosed Tomaž“ sta k skupnemu delu to svoje pripomogla. — Kakor se čuje, misli nas „Sokol“ še ta post enkrat z drugo igro razveseliti in za naprej večkrat na tem polji delati. Pevci so nam zapeli pred igro dve dobro ubrani pesmi. H koncu se je še igrala „obligatna“ tombola, in sicer dvakrat. Lepi dobitki so marsikteremu dvojno veselje napravili. Nazočih iz vseh stanov bilo je lepo število, tudi gostov iz bližnje okolice nismo pogrešali. Hvala tedaj vrlemu „Sokolu“, da nam nadomestuje čitalnico.

V Razdrtem. — V petek je pogorelo tukaj 20 hiš; le en gospodar je bil zavarovan! Pravijo, da je zažgal potovajoč Furlan.

Iz Kranja. — Prihodnjo nedeljo 19. marca ob 8. uri zvečer bode v čitalnici „beseda“. Igrala se bo vesela igra v 1 dejanji „Eno uro doktor“.

Iz Domžal 8. marca. — Veliko se sliši od pogorišč, a od tako pogostnih kakor v Domžalski soseski, gotovo nikjer. Komaj je pol leta minulo, kar je v 31. hiš. brojni St.udi petkrat gorelo; pa vže imamo spet 7. dne t. m. na istem mestu pogorišče.

Iz Ljubljane. — Radovedni zdaj vsak dan pričakujemo novíc, kako se bode razmotal klobčič, ki ga prede nemška klika državnega zbora novemu ministerstvu. Naš c. k. deželni predsednik dozda še ni bil poklican na Dunaj.

— (*Iz seje deželnega šolskega svetovalstva 9. t. m.*) C. k. deželni šolski nadzornik za ljudske šole dr. Jarc je bral poročilo o ljudskih šolah kranjskih za leto 1870., predno se izroči ministerstvu nauka. Z majhno premembo je zbor odobril poročilo, iz kterege povzamemo nekoliko statistike: Lanskega leta je, z vštetiimi 43 šolami za silo, bilo 247 vsakdanjih ljudskih šol, tedaj 2 več kakor predlanskim; med temi: slovenskih 168, slovensko-nemških 58, nemških 21. Nedeljskih šol je bilo 197; v 104 šolah se je učila sadje-

*) Žal nam je, da prostora ni za obširnejši popis.

reja, sviloreja v 24, čbeloreja v 11 šolah. Učiteljev je bilo skupaj 528, učiteljic 52 (med njimi nun 35), tedaj unih memo predlanskega 22 več, teh pa 3 manj. Otrók, ki bi po postavi imeli v vsakdanjo ljudsko šolo hoditi, bilo je 48.259 (dečkov 24.572, deklic 23.687), v šolo hodilo jih je pa le 26.950, tedaj 926 več kakor predlanskim; v nedeljsko šolo bi jih bilo imelo hoditi 22.014, hodilo jih je 14.285, tedaj 162 več kakor predlanskim. Šolskih hiš lastnih je bilo 196, najetih za plačilo ali brezplačno 28, skupaj tedaj 224, tedaj 9 več kakor predlanskim; med temi jih je bilo 156 v dobrem stanju, 68 pa ne. — Iz tega se vidi, da ljudsko šolstvo napreduje, a da vendar nam je še mnogo več ljudskih šol potreba; žalibog, da so nekatere občine tako revne, da jih naprava šole zelo teži. Poročilo nadzornikovo tudi imenuje duhovne in učitelje, ki so se posebno hvalevredno obnašali pri šolstvu, in želja se je soglasno razodevala v zboru, naj bi noben duhoven se ne odtegoval sodelovanja pri ljudskih šolah, ker postava o šolskem nadzorstvu za kranjsko deželo je taka, da ni res, da je ljudska šola ločena od cerkve. — Poročila nadzornikov o gimnaziji ljubljanski, novomeški in kranjski so bila izročena odseku, v kterega so bili izvoljeni prošt dr. Pogačar, prof. dr. Bleiweis, prof. Šolar, da v prihodnji seji poročajo o njih. — Predlog prof. Linhart, naj ministerstvo dovoli 2000 gld. za napravo natoroznanstvene in fizikalne zbirke za ljublj. preparandijo, je bil odobren. — Šoli v Blagovici je bila še za dve leti dovoljena podpora z 40 gold. iz šolskega zaklada, tudi nekterim revnišim učiteljem se je dalo nekoliko pomoči. — Nova šola naj se naredi v Vokljah zato, ker je v sredi med dotičnimi vasmí.

— (Iz deželne odbora.) Razen mnogih družih zadev je prišla v zadnji seji 10. dne t. m. tudi ugodnost železne ceste iz Škofje Loke skoz Poljansko dolino, Trato, Žiri itd. do Gorice na razgovor, ter je deželni odbor sklenil, da se pošlje novemu ministru kupčijstva ona spomenica zaradi naprave omenjene železnice, kakoršno je deželni odbor že lansko leto poslal poprejšnjemu skupnemu ministerstvu. Ker je v najnovejšem času govorica o napravi železnice iz Koroškega čez Predil na Goriško močno na površje stopila, toraj je ponovljenje spomenice zaradi loško-goriške železnice tem bolj na pravem mestu. — Na ogled in posvetovanje, kod bi se dala nova cesta iz Litije čez Bogenšperk najzložnejše in krajnim potrebam najugodnejše izpeljati, je deželni odbor sklenil konec meseca aprila ali v začetku maja sklicati posebno komisijo na mestu iz zastopnikov cestnega odbora litijskega, trebanskega in zatiškega, in iz zastopnikov dotičnih okrajnih glavarstev.

— (Odbor družbe kmetijske) pomnožen po zastopniku vladinem in deželne odbora, je v nedeljski seji pod predsedstvom dr. pl. Wurzbach-a določil sledeče reči: O vác jezerskega in trbiškega plemena je prosilo 36 gospodarjev iz Gorenskega, 12 iz Notranjskega, 10 iz Dolenskega, skupaj tedaj 58. Ker pa se iz 500 gld., ki jih je družba kmetijska dobila iz državne podpore, more kupiti le kakih 25, k večemu 27 parov, je odbor (kteremu je bil poročevalec dr. Jan. Bleiweis) iz gori povedanega števila izbral ravno toliko gospodarjev, in sicer po tem vodilu, da se ovce dadó tje, kjer seljudje z ovčjerejo zdaj že veliko pečajo in je kraj za-njo posebno ugoden, in da so gospodarji taki, da so plemenne ovce v dobrih rokah. — Odbornik L. Dimic je v imenu gozdarskega odseka predlagal, kako naj se za gozdne namene razdeli državna podpora z 500 gold. Te premije se bodo kmalu očitno razpisale, v poduk kmetom pa se bode izdala majhna knjižica. — Občini Košani se bode na prošnjo njenega župana dalo ne-

koliko semena in gozdnih dreves. — Za vrt družbe kmetijske se kupi nekoliko divjakov, ki se bodo cepili in pozneje vzlasti šolskim drevesnicam podelili. — Prošnja učitelja in občine v Št. Petru na Notranjskem za podeljenje sadnih dreves je bila po predlogu odbornika Debevca rešena. — Ker nobeno gnojišče dozdej ni tako izpeljano, kakor predpis za premije veleva, se ne more nobenemu onih dveh gospodarjev, ki so se za-nje oglasili, podeliti premija. — Po predlogu odbornika Seuniga se je sklenilo, naj se razglasi, da do meseca junija naj se oglasé gospodarji, ki želijo bikov za pleme dobiti.

— (Volitve mestnega odbora) so končane. Nobeden narodnih mož se ni brigal za-nje. Da bi nemškutarška koterija vendar preočividno na cedilu ne ostala, so tudi betežne in kruljeve v vozéh peljali na „rotovž“. „Brencelj“ popisuje te volitve pod naslovom „Ljubljana je nemško mesto“ tako-le: „Da je to resnica, pokazalo se je jasno pri minulih volitvah za mestni odbor. Volilo je v 1. razredu 86 volilcev, v 2. 230, v 3. 89, skupaj 405 volilcev. Vsak pa, kdor je volil, je Nemec ali nemškutar, dasiravno je ogromna večina volilcev bila le nemčurskega zaroda. Toraj v Ljubljani Nemcev in nemškutarjev, kateri so kaj vredni in imajo zaradi tega volilno pravico, ni več kakor 405. Mesto pa ima čez 25000 prebivalcev, med njimi čez 1300 volilcev; tedaj je komaj tretjina volilcev nemčurska: in od 30 odbornikov ima vsak po 13 $\frac{1}{3}$ volilca za sabo. To je tako število, da sme človek zares ponosen biti, in ker je v Ljubljani 405 nemškutarjev in Nemcev, je mesto nemško, to je tako jasno, kakor „šmir“. Naj mi še kdo pride in kvasi, da je Ljubljana bela in slovenska! Šteje 405 nemčurjev in le blizo 25.000 Slovencev!“

— (Beseda v čitalnici) v nedeljo se sme v vrsto najboljših šteti, ki smo jih dozdej doživeli. Riharjev „Zalostni glasi zvonov“ in Jenkova „Sablja“, dva zbora, ki ju je izvrstno pel moški zbor, — samospev „Mladost“, čegar pevec je z lepim baritonom prijeten vtisek učinil na poslušalce, — zanimivi „ogerski plesi“ na glasoviru igrani od gospé in gospodičine v živo pohvalo, — izvrstno komična gledališka igra „Ne kliči vruga, da ti ne pride“, mojstersko igrana v glavnih dveh rolah: vse to je naredilo „besedo“ jako prijetno. Čez vse pa je bil veliki zbor z recitativom in arijo iz opere „Undine“, ki ga je pel zbor 18 gospá in gospodičin in 30 gospodov pod vodstvom gosp. V. Valente. Tak „furore“ je naredil ta zbor z odličnima samospevoma, da, ko je bil ponavljan dvakrat, so še doneli glasovi: „še enkrat!“ Izrekovaje gospém, gospodičinam, gospodom in vrlemu pevovodju gosp. Valenti pristrčno hvalo, rečemo le to še: naj filharmonično društvo pokaže s svojimi močmi: ali zmore tako produkcijo?

— (Častiteljem rajncega dr. Toman) naznanjamo, da pri gosp. Avgustinu Götzel-nu, podobarji in zlatarju v Ljubljani, se dobivajo lično malane slike (podobščine) dr. Toman manjše ali večje od 8 do 30 gold. Obraz je ves Tomanov, in to daje slikam veliko vrednost.

— (Prijetlom cerkvenega petja), kterim smo že zadnjič naznanili nove dve kompoziciji g. Ant. Försterja, poročamo danes, da so melodija in beseda „Lamentacij“ iz najboljšega vira vzete, in da vsak odstavek je drugače harmoniziran, kar daje kompoziciji prav posebno zanimivost. Ako se glas z napisom „cantus firmus“ (melodija), močno poje, drugi glasovi pa „piano“ (bolj tihotno) pojó, dela to velik efekt. Pa tudi enoglasno se more predavati ta kompozicija, ako se poje vsecega odstavek „cantus firmus“ in ga orgle spremljajo. „Očitanje“ je izvirna kompozicija, skozi in skozi cerkvena, pa ne težka; v sredi zavolj večje

zanimljivosti poje mali zbor ali čveterospev. Te pesmi v ličnem natisu dobivajo se po 40 kr. pri skladatelju v semenišču.

— (17. predstava dramatičnega društva) v deželnem gledališču bode v nedeljo 19. marca. Igrala se bode prvič tako zanimiva nova vesela igra v 2 dejanjih „Ona me ljubi“ od pisatelja igre „Telegram“. Zraven te pride na oder nova opereta v 2 delih „Mladi kandidat“, ktera ima prav lepo in melodijozno muziko. Predstavljala se je ta opereta meseca novembra lanskega leta s prav dobrim vspehom nad 30krat v „Vau-devilleteatru“ na Dunaji.

— „Vrtec“ Tomšičev je spet v 3. listu lepo pokazal, da hoče res to biti, kar je obljubil — podučno in kratkosno berilo naši šolski mladini. Zato pa se mu je že tudi nabralo obilo število naročnikov. Naj tedaj ta hvalevredni listek podpira vsak, kdor more kakega otročiča ž njim razveseliti, da ga naroči za-nj. Lične podobice in mično berilo ga kinča.

— (Kaj „Tagblatt“ pové, kaj pa zamolči), kaže nam dogodba v Sevnici na Štajarskem. 17. dne svečana je umrl ondi nek star liberaluh, ki se je že davno pred smrtjo odpovedal vsaki veri in v oporoki zahteval, da ga ne pokopljejo na pokopališče ondotno, ampak kam — v hosto. In to se je tudi zgodilo; Doberletova mrtvaška ekvipaža je mrliča peljala v hosto, kjer so ga zakopali. To je „Tagblatt“ ves vesel svojim bralcem naznanil in še dostavil, da ljudje so „spodobno in mirno“ gledali ta pogreb, češ, glejte! kako „pametno“ je že štajarsko ljudstvo. Ni pa povedal, kako so pustni terek kmetje „slavili“ toto mrhovino v hosti; naredili so „pusta“ in ga vstrič brezverca zakopali. — Čemu da je Doberlet sè zlatim svojim vozom šel v Sevnico, ni noben kristjan razumel; rekel je vsak, da bi bil pogana tudi konjederec lahko zakopal. Slišati take dogodbe nove ère kličemo po pravici z nemškim pevcem:

„Ich mag fürwahr die alten Heiden
Noch besser als die neuen leiden:
Die alten Heiden glaubten doch
An Götter noch;
Die neuen Heiden glauben nur
An die eig'ne schlechte Creatur“.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Zbornica poslancev državnega dunajskega zbora po večini svojih nemških „ustavovercev“ napenja strune tako, da morajo počiti tako ali tako. Giskra in njegovi pajdaži, ki so po delegaciji v Peštu že mislili, da dobijo sopet vladno krmilo v roke, kljubujejo zdaj ministerstvu po vseh potih in zadržujejo zlasti rekrutno postavo (vlada zahteva za letošnje leto 56.401, „ustavoverci“ nameravajo dovoliti le 54.660 rekrutov) nalašč zato, da bi vlado primorali, da z obljubljenimi svojimi predlogi „ustavovercem“ pokaže, ali je njih vere ali ne. Njim pa prikladajo vsi judovski časniki, ki so obogateli pod „purgarskim“ ministerstvom, zdaj pa vidijo, da s sedanjim ministerstvom ni kupčije. Najbolj jim preseda minister Schäffle. Skrajni čas je tedaj, da ministerstvo domú pošlje državni zbor, sicer bi kazalo, da se boji kričačev, ki nimajo nikjer naroda za seboj. — Čudna sapa je res suščeva sapa! — V Parizu rogovilijo razuzdanci, ki bi radi red svetá prekucnili, v Rimu se tudi napenja drhal. — Francozka republikanska vlada se iz Bordo-a preseli v Versajl, v Pariz se boji. — Veljavni ruski časniki razglašajo, da ruska vlada ne bo dopustila, da bi kjer koli Nemci zatirali Slované. — Konferencija velikih vlad zaradi

črnega morja je končana. Obveljalo je to, kar je zahtevala ruska vlada. „Ruska je na vrhu, vsa druga Evropa na tleh!“ kriči zato nova „Presse“.

Telegram „Novicam“ iz Dunaja 14. marca.

Danes je ministerstvo odgovorilo vsem interpelacijam levičnjakov, posebno zaradi nemških svečanosti in iz Gradca zapodnega liberalca Zimmermanna energično in podučno. Trobljenje, da ogerskega ministerstva predsednik Andrasy podpira ustavoverce, je laž. Bati se je danes pri bakladi na čast slavnemu prof. Škodi, ki gré v pokoj, demonstracij in ravsa; zato so vojaki konsignirani.

Listnica vredništva. Mnogim gospodom dopisnikom: Toliko se nam je sopet nabralo gradiva, da prosimo potrpljenja do drugega lista. — Gosp. M. Z. v Bl: Kjer ostanejo županije prav take, kakor so bile, ni treba novih volitev; vsaj nova vredba županij ne bega občinske postave od leta 1866. — Gosp. J. V. v B: Na vredništvo „Zmaja“ v Beču.

Denarni zapisnik Matice slovenske.

Pri XX. odborovi skupščini so bili v Matico sprejeti naslednji udje.

Z doneskom za 1870. leto:

„ Črny Jan Ladislav, prvi tajnik banke „Slavije“	2	„
„ Murn O. Teodorih, frančiškan v Gorici	2	„
„ Janežič Anton, trgovec v Kamniku	2	„
„ Kokalj O. Rajner, frančiškan v Kamniku	2	„
„ Murnik Janez, trgovec v Kamniku	2	„
„ Goltez Tomaž	2	„
„ Mekinec France	2	„
„ Tavčar Janez	2	„
„ Pazler Matija	2	„
„ Petrovič France	2	„
„ Pišer Anton, bogoslovec v Mariboru	2	„
„ Lenaršič Jožef, realni učenec v Ljubljani	2	„
„ Lukan Fil., zdravnik v Šent-Vidu	2	„
Slavna knjižnica c. k. učit. preparandije v Ljubljani	2	„
Gospod Zajec Ljudevit v Ljubljani	2	„
Slavna čitalnica v Postojni	2	„
Gospod Grosman Edv., učitelj v Šmarjah (Istr.)	2	„
„ Tekavčič Dragotin, c. k. okr. tajnik v Novomestu	2	„
„ Šašelj Feliks, c. k. okr. komisar v Novomestu	2	„
Gospá Tratnik Antonija v Novomestu	2	„
Slavna čitalnica v Ribnici	2	„
„ šola farna v Starem trgu (plačuje gosp. dr. Jurij Strbenec)	2	„
Gospod Gerkman France, učitelj glavne šole v Ljubljani	2	„
„ Epich Janez,	2	„
„ Sušnik Jakob, gimnazijski dijak v Ljubljani	2	„
„ Perušek Rajko,	2	„
„ Dernovšek Josip, kaplan na Igu	2	„
„ Košenini Gustav, c. k. viši telegrafist v Ljubljani	2	„
„ Drenik Franjo, opravnik zavarovalnice v Ljubljani	2	„
„ Pristav o. Teodozij, frančišk. učitelj v Kamniku	2	„
„ Vrančič Franjo, kaplan v Moravčah	2	„
„ Suhi, trgovec v Kamniku	2	„
„ Brus Andrej, kmet. družbe uradnik v Ljubljani	2	„

Z doneskoma za 1870. in 1871. leto:

„ Zmrzlikar France, realn. učenec v Ljubljani	4	„
„ Markič Matej, duh. pomočnik v Truškah	4	„
„ Stres Ivan Nep., kaplan v Kanalu	4	„
„ Tušek Gregor, posestnik v Martinivrh	4	„

Kursi na Dunaji 14. marca.

5% metaliki 58 fl. 25 kr.	Ažijo srebra 122 fl. 65 kr.
Narodno posojilo 67 fl. 90 kr.	Napoleondori 9 fl. 94 kr.

Loterijske srečke:

v Gradcu	} 11. marca 1871:	32.	5.	58.	71.	51.
na Dunaji		24.	57.	64.	86.	30.
Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 24. marca.						